

Muroma Hanna, Ratasvuori Heta, Kurvonen
Jenni, Pennonen Yulia

30.10.2025

Maatalous- ja kalastusneuvoston 27.-28.10.2025 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 27.-28.10.2025

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui 27.-28.10.2025 Luxemburgissa. Suomea kokouksessa edusti maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Neuvosto hyväksyi poliittisen yhteisymmärryksen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2026. Lisäksi neuvosto kävi keskustelun tulevasta Atlantin tonnikalojen suojelukomission vuosikokouksesta.

Keskustelussa vuoden 2027 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan ympäristö- ja ilmastotoimien kokonaisuudesta jäsenvaltiot pitivät yksinkertaistamista ja joustavuutta tärkeinä elementteinä, joilla voidaan tehdä yhteisen maatalouspolitiikan ympäristö- ja ilmastoimista viljelijöille helpompia ja houkuttelevampia. Jäsenvaltiot pitivät tärkeänä myös jäsenvaltioiden olosuhteiden huomioimista.

Keskustelussa markkinatilanteesta Ukrainan ministeri piti keskustelun alussa puheenvuoron, jossa korostettiin EU:n kanssa tehtävän yhteistyön merkityksellisyyttä. Jäsenvaltiot pitivät Ukrainan tukemista sekä kauppaa ja yhteistyötä Ukrainan kanssa tärkeänä. Yhtä lailla nähtiin tärkeänä, että Ukraina alkaa noudattamaan yhteneväisiä tuotantostandardeja EU:n kanssa. EU:n markkinatilanne on pääosin vakaa, eläintaudit sekä poikkeukselliset sääolosuhteet aiheuttavat haasteita.

Seuraava maatalous- ja kalastusneuvoston kokous järjestetään 17.11.2025 Brysselissä.

1. Esityslistan hyväksyminen (14162/25)

Esityslistalle lisättiin Saksan AOB-kohta lintuinfluenssasta. Esityslista hyväksyttiin.

2. A-kohtien hyväksyminen (14327/25, 14328/25)

A-kohdat hyväksyttiin.

3. Neuvoston asetus Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026 (13737/25, 12253/25 + ADD 1) (Ratasvuori) *Poliittinen yhteisymmärrys*

Neuvostoa edeltäneessä BALTIFISH-kokouksessa ei oltu löydetty yhteistä näkemystä ja keskusteluja jatkettiin neuvostossa ministerien toimesta.

Komissaari Kadis toi esille, että kalastusmahdollisuuksien säätäminen on hankalaa Itämeren heikon tilan vuoksi. Kalakantojen elpymistä lykätään, jos suurimmat sallitut saaliit (TAC) asetetaan liian korkeiksi. Ravinne ja saastevirtoja pitää vähentää ja kaikkia työkaluja on käytettävä. Komissio on tehnyt laskelmia siitä miten isoja hyötyjä laivastolle olisi, jos kalakannat vahvistuisivat. Komissaari kertoi, että Our Baltic -konferenssissa sovittiin myös valvonnan parantamisesta väärinraportoinnin kitkemiseksi. Kalakantoja Itämerellä on menetetty yksi toisensa jälkeen. Pohjanlahden silakka on kolmanneksi heikoimmassa tilassa ikinä, pääaltaan silakka koko ajan matalalla tasolla ja kilohaili luottaa vain yhteen hyvään vuosiluokkaan. Kansainvälinen merentutkimuslaitos (ICES) varoittaa epävarmuuksista tieteellisessä neuvossa ja laajamittaisesta väärinraportoinnista. Komissaari vetosi ministereihin, ettei tartuttaisi vain hetkellisiin helpotuksiin vaan tähdittäisiin pitkän aikavälin tilanteen parantamiseen. Komissaari vastasi kritiikkiin ICESin neuvon noudattamisen osalta todeten, että nimenomaan Itämerellä niin sanotun pääneuvon ulkopuoliset asiat ovat tärkeitä. Huoliin alhaisista turskan sivusaaliskiintiöistä voidaan komissaarin mielestä vastata vaihdoilla. Läntisen silakan osalta komissaari ajoi pienimuotoisen kalastuksen lopettamista. Riiianlahdella komissaari näkee komission ehdotuksen olevan laillinen maksimi. Komissaari kysyi ministereiltä, kuinka paljon he ovat valmiita riskeeraamaan ja kuinka pitkään ollaan valmiita lykkäämään kalakantojen uudelleenrakentamista.

Puheenjohtaja huomautti, että jo kolmatta vuotta keskustellaan artiklasta 4.6. ja toivoi, että komissio tekisi uuden ehdotuksen tilanteen ratkaisemiseksi.

Itämeren jäsenvaltiot painottivat sitä, että ratkaisujen tulee perustua parhaaseen tieteelliseen tietoon ja esittivät kritiikkiä komission ehdotusta kohtaan. Yksi Itämeren jäsenvaltioista kannatti komission varovaista lähestymistapaa.

Suomi nosti esille, että kalastusmahdollisuudet pitäisi asettaa parhaan tieteellisen neuvon perusteella ja vastuullisesti, huomioiden ekologiset ja sosioekonomiset näkökulmat. Suomi toi esille, että Pohjanlahden silakka on Suomelle tärkein kalastuskanta ja prioriteetti, tieteeseen perustumattomat leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä ja siitä tulisi kielteinen ennakkotapaus. Suomi toi esille, että myös hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamiin ongelmiin on löydettävä ratkaisuja, ei voida pelkästään leikata kalastuskiintiöitä.

Myös muutama Itämeren ulkopuolinen jäsenvaltio piti solidaarisuuspuheenvuoron.

Neuvoston aikana pidettiin puheenjohtajamaan johdolla nk. trilateraalikokouksia, joissa puheenjohtajamaan ja komission kanssa Itämeren jäsenvaltiot kukin vuorollaan keskustelivat prioriteeteistään. Tämän jälkeen käytiin lukuisia keskusteluja jäsenvaltioiden kesken ja komission sekä puheenjohtajamaan kanssa.

Suomi onnistui komission kanssa käydyissä keskusteluissa saamaan ratkaisun Pohjanlahden silakan TAC:sta. Sen mukaan TAC asetetaan tilapäisesti lokakuun 2026 loppuun määrään, joka on 70 prosenttia (= 39 108 tonnia) ICES:n vuodelle 2026 neuvomasta alarajasta (55 869 tonnia). Komissio tulee pyytämään uutta neuvoa Pohjanlahden silakasta vuodelle 2026, ja kun ICES on sen toukokuun lopulla 2026 antanut, voidaan sen perusteella (jos neuvo sen mahdollistaa) tehdä päätös jäljellä olevan 30 prosentin käytöstä loppuvuonna 2026. Komissiolla on velvoite tehdä sitä koskeva ehdotus, jolla Pohjanlahden silakan TAC:n määrä lopullisesti vahvistetaan koko vuodelle. Tällä tavalla koko vuoden 2026 TAC voi nousta ICES:n neuvon mukaiseen alarajaan, eli 55 869 tonniin.

Yhteisymmärrykseen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuonna 2026 päästiin vasta neuvoston toisena päivänä. Suomelle tärkeiden Itämeren pääaltaan silakan ja kilohailin kalastusmahdollisuuksia korotettiin. Ruotsi oli ainut, joka ei voinut hyväksyä kompromissia.

Suomi jätti lausuman, jossa kehoitetaan viipymättä toimiin merimetsojen ja hylkeiden aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi (useampi jäsenvaltio liittyi lausumaan). Viro jätti lausuman liittyen neuvotteluprosessiin.

Neuvosto hyväksyi määräenemmistöllä poliittisen yhteisymmärryksen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2026.

4. ICCAT:n vuosikokous (Sevilla, Espanja, 17.–24. marraskuuta 2025) (13941/25) (Ratas-vuori) *Keskustelu*

Komissaari Kadis esitteli komission lähestymistapaa Atlantin tonnikalojen suojelukomission vuosikokoukseen. Komissaari totesi, että trooppisten tonnikalojen osalta neuvottelut ovat olleet haastavat, mutta loppujen lopuksi on saatu EU:n kannalta positiivinen tulos. Sovittu sopimus on voimassa kolme vuotta, eikä ole EU:n edun mukaista, että sitä muutettaisiin. Komissaari korosti komission noudattavan tieteellistä neuvoa. Komission toinen prioriteetti on haikantojen ja haiden evien suojeleminen. Kadis korosti tärkeyttä jatkaa yhteistyötä ja EU:n tiukkaa politiikkaa ICCAT:issa liittyen haiden kalastukseen ja niiden evien leikkaamiseen. Lisäksi komissaari totesi, että on tärkeää varmistaa, että kaikki alueen toimijat noudattavat yhteisiä sääntöjä.

Jäsenvaltiot esittivät alustavia näkemyksiä kokoukseen. Lähtökohtaisesti komission kantoja kokoukseen tuettiin. Eteläiset jäsenvaltiot toivoivat kiintiöiden nostoa ja vastustivat isosilmätonnikalan ja koavaimen avaamista. Yksi jäsenvaltio sen sijaan toivoi, että EU:n sisäistä allokaatiota voitaisiin muuttaa. Monet ottivat esille unionin laivaston tiukemman valvonnan ja epätasapuoliset toimintaedellytykset suhteessa kolmansiin maihin. Myös muutama jäsenvaltio, jotka eivät kalasta Atlantin tonnikalaa pitivät puheenvuoron kiinnittäen huomiota tahattomiin sivusaaliisiin.

Komissaari lupasi ajaa yhteisiä etuja ja odottaa rakentavaa yhteistyötä.

Neuvosto pani merkille komission ja jäsenvaltioiden esittämät tiedot.

5. Vuoden 2027 jälkeistä YMP:tä koskevat ehdotukset: vihreä arkkitehtuuri (13342/25) (Muroma) *Periaatekeskustelu*

Puheenjohtaja avasi keskustelun ja esitteli neuvostolle valmistellut kysymykset.

1. Missä määrin ehdotuksella saavutetaan tavoite tehdä vihreän siirtymän toteuttamisesta yksinkertaisempaa ja houkuttelevampaa viljelijöille?
2. Miten voidaan varmistaa viljelijöiden tasapuoliset toimintaedellytykset vihreän siirtymän kannalta ottaen huomioon, että komission ehdotukseen ei sisälly velvoitetta kohdentaa tietty osuus yhteisen maatalouspolitiikan määrärahoista ympäristö- ja ilmastotoimiin?

Komissaari Hansen totesi, että ympäristö ja luonnonvarat ovat viljelijöiden työn keskiössä. Yhteisen maatalouspolitiikan ympäristö- ja ilmastotoimet varmistavat kriisinsietokyvyn ja kilpailukyvyn myös jatkossa. Komissio on laatinut kaksi yksinkertaistamispakettia, joista toinen paketti saadaan valmiiksi neuvoston kokousta seuraavalla viikolla. Tulevan yhteisen maatalouspolitiikan ympäristö- ja ilmastokokonaisuus on muotoiltu siten, että toimenpiteet takaisivat hyviä tuloksia, ja ympäristökunnianhimo pysyisi työn ytimessä. Komissaarin mukaan tulee löytää optimaaliset keinot siihen, miten yhteisen maatalouspolitiikan ympäristö- ja ilmastotoimet olisivat yksinkertaisempia ja houkuttelevampia viljelijöille. Yksinkertaistaminen ja joustavuus ovat avainsanoja tulevassa yhteisessä maatalouspolitiikassa. Tulee löytää tasapaino sen suhteen, että taataan jäsenvaltioille tasapuoliset toimintaedellytykset, ja samalla otetaan huomioon jäsenvaltioiden alueelliset erot. Komissio auttaa jäsenvaltioita luomaan mahdollisimman tehokasta maatalouspolitiikkaa.

Itävalta esitteli AOB-kohdan 17 jäsenvaltion yhteisestä kirjeestä koskien yhteisen maatalouspolitiikan rakenteen muutosta. Itävalta totesi, että rakenteen muutoksesta seuraava vastuiden sirpaloituminen tuottaa epävarmuuksia yhteiseen maatalouspolitiikkaan. Allekirjoittaneet jäsenvaltiot haluavat sitoutua taloudellisesti järkevään yhteiseen maatalouspolitiikkaan, jossa lainsäädäntökehikon

vastuiden tulisi säilyä maatalous- ja kalastusneuvoston alaisuudessa. Jos yhteinen maatalouspolitiikka viedään laajemmalle horisontaaliselle tasolle, se aiheuttaa viivästyksiä, jotka heikentävät yhteisen maatalouspolitiikan tehokkuutta ja toimeenpanoa.

Keskustelussa monet kirjeen allekirjoittaneet jäsenvaltiot kommentoivat Itävallan AOB-kohtaa ja tukivat Itävaltaa sanoen, etteivät kannata yhteisen maatalouspolitiikan uutta rakennetta ja rakenteen muutoksesta seuraavaa vastuiden hajaantumista. Keskustelussa useat jäsenvaltiot korostivat, että yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistaminen on tärkeä tavoite ympäristö- ja ilmastotoimien tekemisessä helpommaksi ja houkuttelevammaksi viljelijöille. Moni jäsenvaltio nosti keskustelussa esiin joustavuuden toimenpiteiden soveltamisessa olevan tärkeyttä. Keskustelussa osa jäsenvaltioista sanoi, että on tärkeää välttää byrokratiaa ja hallinnollista taakkaa. Osa jäsenvaltioista toi esiin, että pitää vapaaehtoisia toimia ja kannustimia hyvinä elementteinä komission ehdotuksessa. Jotkut jäsenvaltiot huomauttivat, että ympäristö- ja ilmastotoimia tulee toteuttaa siten, ettei niistä aiheudu haittaa yhteisen maatalouspolitiikan muille tavoitteille.

Kysymykseen tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisesta jotkut jäsenvaltiot sanoivat, että yhteisen maatalouspolitiikan kansallistamista tulee välttää, sillä kunnianhimoiset ympäristö- ja ilmastotavoitteet eivät voi olla riippuvaisia jäsenvaltioiden rahoituksesta. Osa jäsenvaltioista korosti, että yhteinen maatalouspolitiikka ja ympäristö- ja ilmastotoimet tarvitsevat vahvan EU-rahoituksen. Jotkut jäsenvaltiot sanoivat, että tasapuolisia toimintaedellytyksiä haastavoittaa uusi rakenne, jossa eri sektorit kilpailevat rahoituksesta.

Monet jäsenvaltiot totesivat, että tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi ympäristö- ja ilmastotoimien kokonaisuudessa tulee huomioida jäsenvaltioiden olosuhteet. Osa jäsenvaltioista toi esiin, että jäsenvaltioiden täytyy voida valita toimet ja työkalut, jotka sopivat parhaiten jäsenvaltion olosuhteisiin. Monet jäsenvaltiot pitivät tärkeänä, että varmistetaan EU:n viljelijöiden kilpailukyky, ja se, että ympäristö- ja ilmastotoimet ovat viljelijöille oikeudenmukaisia. Keskustelussa nousi myös esiin ennakoitavuuden tärkeys jäsenvaltioiden hallinnolle ja viljelijöille.

Suomi totesi pitävänsä komission ehdotuksessa hyvänä niitä elementtejä, joilla yksinkertaistetaan nykyistä yhteisen maatalouspolitiikan ympäristö- ja ilmastotoimien kokonaisuutta ja luodaan kannusteita jäsenvaltioille ja viljelijöille. Suomi näki komission ehdotuksessa myös joitain huolenaiheita, kuten riskin siirtymäkorvauksen perimisestä takaisin, jos siirtymää ei saada tilalla aikaan. Suomi näkee tärkeänä keventää valvonta- ja sanktiojärjestelmiä, sillä raskaat valvonta- ja sanktiojärjestelmät voivat vähentää viljelijöiden halukkuutta sitoutua ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin. Lisäksi Suomi piti huolestuttavana sitä, että komissio pidättää itsellään mahdollisuuden vaatia jäsenvaltioilta eri suuruista ympäristö- ja ilmastoprosenttia.

Komissaari Hansen totesi, että komissio haluaa varmistaa, että yhteisen maatalouspolitiikan vihreän arkkitehtuurin osalta päästään asetettuihin tavoitteisiin. Uusi vihreä arkkitehtuuri ei saa luoda lisää monimutkaisia rakenteita ja prosesseja. Poliittikkaa pitää pystyä yksinkertaistamaan. Komissio tarkastelee myöhemmin annettavan toissijaisen lainsäädännön vaikutuksia yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuuteen. Komission tulevat jäsenvaltioille annettavat suositukset myös auttavat työssä eteenpäin.

Puheenjohtaja veti keskustelua yhteen sanoen, että esitetty ympäristö- ja ilmastotoimet toivotetaan tervetulleiksi, mutta jäsenvaltiot haluavat lisää joustavuutta niiden soveltamiseen. Tiettyt jäsenvaltiot olivat myös huolissaan byrokratiasta ja hallinnollisesta taakasta. Itävalta toi mukaan näkökulmaa siitä, ettei yhteisen maatalouspolitiikan toimien rahoitusta hajautettaisi. Puheenjohtajisto jatkaa valmistelua ja keskusteluja. Puheenjohtaja merkitsi asiakohdan ja Itävallan AOB-kohdan käsitellyksi.

6. Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen (14152/25) (Muroma)

*Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu*

Puheenjohtaja avasi keskustelun ja antoi puheenvuoron Ukrainan ministerille Taras Kachkalle.

Ukrainan ministeri Kachka sanoi, että 1.10.2025 mennessä Ukraina on vienyt 50 miljardin edestä maataloustuotteita, mikä on 1,57 miljardia vähemmän kuin viime vuonna. Suurin osa viennin laskusta tuli EU:n markkinoilta ja lasku johtuu siitä, että kaupparegiimiä on muutettu useampaan kertaan tänä vuonna. Ukraina on tyytyväinen EU:n ja Ukrainan väliseen DCFTA-sopimukseen ja toivoo vientimahdollisuuksien lisääntyvän. Tällä hetkellä Ukrainalla on viljatuotteiden vientikielto viiteen maahan, ja vientikielto on voimassa kolmessa EU-maassa. Viennin logistiikka on Ukrainalle haaste. 90 prosenttia viennistä lähtee Ukrainan satamista.

Venäjän hyökkäyssota asettaa haasteen maanviljelylle Ukrainassa. Sota-alueella viljelijöitä tapetaan drooneilla. Ukrainan tämän vuoden satona on 79 miljoonaa tonnia öljysiemenkasveja, 23 tonnia vehnää ja 17 tonnia maissia. Ukrainan ministeri totesi, että täytyy rakentaa strategisempi yhteistyöjärjestys EU:n ja Ukrainan välillä. Esimerkiksi USA:n ja Kiinan kauppasota on kääntynyt siihen, että Kiina tilaa raaka-aineita muualta. Ukraina ja EU voivat tehdä paljon yhteistyötä molempien strategisen autonomian parantamiseksi. On luotava parempi ympäristö yhteistyölle, sillä maanviljelijäyhteisöt ovat skeptisiä Ukrainan EU:hun mukaantulon suhteen. Ukraina on ystävällismielinen kumppani EU:lle ja auttaa EU:ta strategisen autonomian edistämisessä.

Komissaari Hansen sanoi, että EU:n ja Ukrainan välinen vapaakauppasopimus ilmaisee jatkuvaa tukea Ukrainan taloudelle. Sopimus ottaa mukaan molempien osapuolien herkkyydet ja tarjoaa ennakoitavuutta EU:n ja Ukrainan väliseen kauppaan. DCFTA-sopimuksen voimaantulo osoittaa sitoutumista kumppanuuteen ja strategiseen resilienssiin Ukrainan kanssa. Komissio ottaa neuvoston kokousta seuraavalla viikolla laajentumispolitiikan käsittelyyn ja tarkastelee, miten EU:n politiikka ja yhteinen maatalouspolitiikka täytyy sopeuttaa mahdolliseen laajenemispolitiikkaan. Monet viljelijät ovat huolissaan laajenemisesta, mutta EU:lla on vakaa kokemus laajentumisesta ja tätä kokemusta voidaan hyödyntää, kun laajenemista valmistellaan.

Komissaari kertoi maatalouden markkinatilanteesta, joka on EU:ssa pääosin hyvä. EU:ssa on tänä vuonna hyvä vilja- ja öljysiemenkasvisato, ja karjataloudessa on myös suurilta osin hyvä tilanne. Maitosektorin tilanne on heikko ja viljan hinta on alhainen. Sokerin hinta on laskenut, mutta vakautunut kesän aikana matalalle tasolle. Viinisektorilla on vientiin vaikuttavia epävarmuuksia liittyen geopolitiittiseen tilanteeseen, sekä epävarmuuksia liittyen vähentyneeseen kulutukseen sisämarkkinoilla. Hedelmä- ja vihannessektorilla on ollut poikkeuksellisiin sääolosuhteisiin ja työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita. Kananmunien hinnat ovat tasaantuneet vuoden 2024 tason yläpuolelle.

Eläintaudit aiheuttavat edelleen haasteita markkinatilanteelle, ja ne ovat yksi suurimmista riskeistä markkinoille kyberturvariskien lisäksi. Inflaatio on tasaantunut, mutta elintarvikkeiden inflaatio on noussut 3,4 prosenttiin. Tuotantokustannukset säilyvät tasaisina, mutta korkealla tasolla. Lannoitteiden hinnat pysyvät korkealla tasolla. Rehun hinta on laskussa viljan alhaisen hinnan vuoksi.

Puheenjohtaja on valmistellut kolme kysymystä neuvoston keskusteluun:

1. Miten EU voi varmistaa, että Ukraina on linjassa EU:n tuotantostandardien kanssa vuoden 2028 loppuun mennessä, ja miten EU voi tukea Ukrainaa tässä prosessissa?
2. Millä aloilla EU:n ja Ukrainan välinen parantunut yhteistyö ja kauppa voivat tuottaa molempia osapuolia hyödyttäviä tuloksia, esimerkiksi ruokaturvan osalta?
3. Mitkä ovat keskeiset kysymykset, jotka tällä hetkellä vaikuttavat maatalousmarkkinoihin jäsenvaltiossanne?

Keskustelussa jäsenvaltiot pitivät laajasti Ukrainan tukemista tärkeänä, mutta korostivat myös sen tärkeyttä, että Ukraina alkaa noudattamaan samoja tuotantostandardeja EU:n kanssa. Jotkut jäsenvaltiot ilmaisivat, että Ukrainan tulisi noudattaa samoja tuotantostandardeja jo ennen sopimuksen mukaista vuotta 2028. Ukrainan naapurivaltiot ilmaisivat huolia Ukrainasta tulevien maataloustuotteiden haitallisesta vaikutuksesta näiden maiden omille markkinoille. Keskustelussa suuri osa jäsenvaltioista näki, että EU:n ja Ukrainan välinen yhteistyö ja kauppa voi parantaa esimerkiksi ruokaturvaa EU:ssa.

Jäsenvaltioiden markkinatilanne on yleisesti vakaa, mutta puheenvuoroissa tuotiin esiin haasteita. Haasteita monelle jäsenvaltioille aiheuttavat eläintaudit, kuten lintuinfluenssa, afrikkalainen sikarutto ja nautaeläinten lumpy skin -tauti. Muutama jäsenvaltio toi esiin viinisektorin hankalan tilanteen. Muutama jäsenvaltio nosti esiin maitosektorin hankalan tilanteen ja maidon hinnan laskun. Muutama jäsenvaltio nosti esiin hedelmä- ja vihannessatojen kärsineen vahinkoja poikkeuksellisista sääolosuhteista johtuen.

Suomi toi puheenvuorossaan esiin olevansa tyytyväinen EU:n ja Ukrainan väliseen DCFTA-sopimukseen, joka antaa vakaan pohjan EU:n kaupalle Ukrainan kanssa. Suomi pitää tärkeänä Ukrainan tukemista EU-jäsenyyssprosessissa ja uskoo, että dialogin avulla voidaan löytää keinoja tukea Ukrainaa EU:n tuotantostandardeihin pyrkimisessä. Suomi näkee, että EU:n ja Ukrainan välinen yhteistyö ja kauppa voi vahvistaa molempia osapuolia. Suomi toi esiin, että maatalouden markkinatilanne on jo pitkään ollut Suomessa vakaa, mutta kotieläinsektorin tilanne on jo pitkään ollut haastava.

Komissaari vastasi jäsenvaltioille, että komissio on huomioinut komissiolle tulleet pyynnöt tuesta eläintautien ja poikkeuksellisten sääolojen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi. Kuusi jäsenvaltiota on saanut komissiolta jo tukea ja kahden jäsenvaltion pyynnöt saavat pian vastaukset. Monivuotisen rahoituskehityksen osalta komissio on halunnut tulevassa kehityksessä kaksinkertaistaa maatalousreservin nykyisestä ja rakentaa laajempaa vakuutusjärjestelmää poikkeuksellisten tappioiden varalle. On tarve valmistautua sietämään paremmin esimerkiksi ilmastonmuutoksen aiheuttamia vaihteluja. Komissaari totesi, että Ukraina on sitoutunut noudattamaan EU:n kanssa samoja tuotantostandardeja vuoteen 2028 mennessä. Ukrainan tuotantostandardien kehittymistä seurataan ja se on ydinelementti Ukrainan EU:hun liittymisen prosessissa.

Puheenjohtaja veti keskustelua yhteen sanoen, että neuvosto ottaa tiedoksi jäsenvaltioiden solidarisuuden Ukrainalle. Jäsenvaltiot näkivät, että Ukrainan mukautuminen EU:n tuotantostandardeihin on tärkeää, ja että yhteistyö Ukrainan kanssa voi tukea EU:n ruokaturvaa. EU:n maatalousmarkkinat ovat vakaat, mutta muutamilla sektoreilla on haasteita. Poikkeukselliset sääolosuhteet sekä eläintaudit ovat myös aiheuttaneet jäsenvaltioiden markkinoille haasteita.

7. Muut asiat

a) Kehotus kiireellisiin EU:n toimiin Koillis-Atlantin pelagisten kantojen pelastamiseksi (14291/25) (Pennonen)

Irlannin tiedotusasia Puolan ja Espanjan tukemana

Irlanti esitteli tiedotusasiansa ja totesi, että makrillia koskevat tieteelliset lausunnot ovat aiheuttaneet huolta. Irlanti korosti makrillin olevan taloudellisesti tärkein kalalaji. Korosti sitä, että ovat jo tehneet paljon vähennyksiä kalastusmahdollisuuksiin ja nykyisten tieteellisten lausuntojen mukaiset vähennykset pahentavat tilannetta. Totesi kuitenkin, että tukevat kiintiöiden vastuullista asettamista, mutta näillä ei ole vaikutuksia, mikäli muut rantavaltiot, kuten Norja, Färösaaret ja Islanti jatkavat kestävästi kiintiöiden asettamista.

Irlanti kehotti komissiota määrittämään ja toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä tämän ongelman ratkaisemiseksi ja erityisesti niitä valtioita kohtaan, jotka eivät toimi yhteistyössä asetuksen (EU) 1026/2012 mukaisesti.

Useampi valtuuskunta (Ruotsi, Puola, Espanja, Ranska, Alankomaat, Belgia, Saksa, Portugali, Viro, Liettua, Kroatia ja Kreikka) osoitti tukensa kyseiselle aiheelle. Valtuuskunnat totesivat, että on löydettävä ratkaisu ongelmaan yhteisin voimin ja mahdollisimman pian. Useampi korosti sitä, että komission olisi määriteltävä toimenpiteet niitä rantavaltioita kohtaan, jotka eivät noudata kestäviä periaatteita. Lisäksi samoja toimenpiteitä voitaisiin käyttää jatkossa myös muualla, mikäli samanlaisia ongelmia syntyy toisella alueella.

Komissaari Kadis totesi, että komissio jakaa jäsenvaltioiden huolet ja ymmärtää, että asia on vaikea ekologian lisäksi myös elinkeinolle. Kadis kertoi, että komissio ottaa asian huomioon ja jatkaa käsittelyä rantavaltioiden (muun muassa Yhdistyneen kuningaskunnan) kanssa ratkaisun löytämiseksi suojella kantoja ja niiden elpymistä pitkällä tähtäimellä. Komissaari totesi, että ei ole hyväksyttävää, että EU olisi ainoa, jonka täytyisi laskea kiintiöitä, sillä vähennyksiä EU:n puolelta on jo tehty merkittävästi. Komissio aikoo suojella EU:n intressejä.

Neuvosto otti tiedoksi Irlannin tiedonannon esittelyn sekä jäsenvaltioiden kommentit.

b) 17 valtuuskunnan yhteinen lausuma vuoden 2027 jälkeisen YMP:n rakenteesta (14284/25) (Muroma)

Asia käsiteltiin asiakohdan 5 yhteydessä.

c) Maatalouden sukupolvenvaihdosstrategia (14410/25) (Pennonen)
Komission tiedotusasia

Komissaari Christophe Hansen esitteli komission laatiman sukupolvenvaihdosstrategian, jolla on tarkoitus kaksinkertaistaa nuorten ja aloittavien maanviljelijöiden osuus EU:ssa vuoteen 2040 mennessä. Hansen totesi, että alle 40-vuotiaiden viljelijöiden osuus EU:ssa on vain 12 prosenttia ja viljelijöiden keski-ikä on 57 vuotta. Komissaari korosti strategian olevan tärkeä osa myös ruokaturvan varmistamista. Komissio pyytää jäsenvaltioita laatimaan omat kansalliset strategiansa, joilla varmistetaan nuorten viljelijöiden tukitoimenpiteet. Komissio ehdottaa sukupolvenvaihdosta edistävien toimenpiteiden rahoitukseksi kuutta prosenttia seuraavasta YMP:n kansallisista tulotukiin korvamerkitystä kirjekuorista, jolla pyritään ottamaan huomioon jäsenvaltioiden erilaiset tarpeet ja ominaisuudet. Komissio on myös suunnitellut aloituspakettia nuoria viljelijöitä varten, joilla tuetaan nuorten asettumista maataloilille. Hansen korosti yhteistyön tärkeyttä eri hallinnonalojen välillä strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

Valtuuskunnat kiittivät komissiota uudesta strategiasta. Muutama jäsenvaltio korosti tärkeyttä tukea naisia alalla sekä huomioida epäedullisten alueiden asema.

Lähes kaikki jäsenvaltiot painottivat rahoituksen riittämättömyyttä erityisesti, kun ensi kauden budjettiin on tulossa leikkauksia. Jäsenvaltiot korostivat tärkeyttä tukea nuoria viljelijöitä, heidän riittävää koulutusta sekä maanhankinnan ja lainan saamisen yksinkertaistamista. Monet totesivat, että rahoituksella on kuitenkin suuri rooli nuorten houkuttelemisessa, investoinneissa ja maaseudun elinvoimaisuuden ylläpitämisessä, joten ehdotettu rahoitus ei näytä riittävän.

Saksa mainosti, että marraskuussa Saksaan ovat tulossa EU:n suurimmat maatalousmessut, joissa voidaan aloittaa keskustelut strategian toteuttamisen toimenpiteistä.

Moni korosti kuuden prosentin osuuden korvamerkitystä budjetista olevan liian kunnianhimoinen ja siten haastava (SK, LV, BG, HU, MT). Slovakia pyysi, että korvamerkitetystä budjetista päätettäisiin jäsenvaltiokohtaisesti. Latvia toi esille, että kyseinen ehdotus kolminkertaistaa heidän tämänhetkisen rahoituksen, joten korosti realististen lukujen tarvetta.

Ranska toi esille sen, että vastustaa komissio omavaltaista päätösvaltaa nuorille maanviljelijöille annettavasta osuuden tasosta. Kyse pitäisi olla kansallisesta päätöksestä.

Suomi totesi puheenvuorossaan strategian olevan erinomainen asia, joka korostaa nuorten viljelijöiden asemaa ja kokoaa nuoriin viljelijöihin kohdistettuja toimenpiteitä. Suomi toivoo, että jäsenvaltiot voivat laatia omat strategiansa niin, että ne vastaavat kansallisiin haasteisiin ja tarpeisiin. Korosti tuotannon kannattavuuden tärkeyttä pitkällä aikavälillä houkutellessaan viljelijöitä. Tärkeä kysymys Suomelle on myös rahoituksen saatavuus investointeihin ja tilanpidon aloittamiseen. Rahoituksen ongelman ratkaisemiseksi tarvitaan laaja paketti välineitä. Suomi korosti myös tärkeyttä sisällyttää tarkasteluun maa- ja metsätalouden ulkopuolisilla toimialoilla toimivien maaseudun yritysten tilanne. Lisäksi maaseudun elinvoimaisuutta on vahvistettava.

Neuvosto otti tiedoksi tiedonannon esittelyn sekä jäsenvaltioiden kommentit.

d) MED9-yhteisjulistus maatalouden selviytymiskyvyn kehittämisestä Välimeren alueella (14435/25) (Kurvonen)
Slovenian tiedotusasia

Slovenia esitteli MED9-valtioiden (Kroatia, Kypros, Ranska, Kreikka, Italia, Malta, Portugali, Slovenia ja Espanja) maatalousministereiden allekirjoittaman julkilausuman maatalouden ilmastokestäväyydestä.

Slovenia kertoi julkilausuman pääviesteistä. Julkilausuma korosti maatalouden riskinhallintaa, sopeutumista ja kestävyttä liittyen ilmastomuutokseen. EU:n komission, investointipankin ja ympäristöviraston edustajat olivat MED9-konferenssissa mukana.

Slovenia kertoi Välimeren alueen olevat yksi haavoittuvimmista alueista ilmastomuutoksen myötä. Aluetta uhkaa lämpöaalot, tulvat, vedenpuute ja maastopalot. Lisäksi ilmastomuutos lisää eläin- ja kasvitautien uhkaa sekä geopolittisia epävarmuuksia. Maatalous, biodiversiteetti ja maaseudun elinvoima ovat ilmastomuutoksen myötä uhattuina.

MED9-valtiot ovat yksimielisiä siitä, että nykyiset sekä EU:n että kansalliset järjestelmät ovat riittämättömiä näihin haasteisiin varautumiseen. Julkilausuman mukaan välittömiä, koordinoituja ja pitkäaikaisia toimia tarvitaan innovatiiviseen riskinhallintaan. Lisäksi tarvitaan joustavia kriisihallintamenetelmiä, tukea kestävyuden lisäämiseen ja vaikutusten seurantaan. Näiden toimien toteuttamiseksi vuoden 2027 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) on oltava vahva. MED9-valtiot haluavat Välimeren alueesta johtavan kestävä ja sietokykyisen maatalouden alueen, jossa ruoka- ja vesiturva, kilpailukyky ja maaseutualueiden tulevaisuus on taattuna. Ratkaisuja saadaan innovaatioista, tiedon jakamisesta ja tehokkaiden keinojen käyttöönotosta.

Kaikki MED9-julkilausuman allekirjoittaneet valtiot pitivät puheenvuoron. Välimeren alueen maatalouden alttiutta ilmastomuutoksen tuomille riskeille korostettiin. Puheenvuoroissa nousi esiin riskinhallintakeinot, mukaan lukien vakuutukset. Allekirjoittaneet valtiot esittivät tarpeen koko EU:n laajuiselle pitkäaikaiselle ja koordinoitulle riskienhallintakehikolle, joka huomioi myös alueelliset tarpeet. Tarpeita nostettiin esiin erityisesti ajatellen tulevaan YMP-ohjelmakautta.

Komissio vastasi jäsenvaltioille. Sen mukaan ilmastomuutos tuo alueelle dramaattisia ja merkittäviä muutoksia sekä riskejä maatalousalalle. Komission mukaan fokus on uudella ohjelmakaudella varautumisessa, sietokyvyssä ja riskinhallintatyökaluissa. Näitä kaikki tuetaan esityksessä monivuotisesta rahoituskehiksestä (MFF), jossa riskeihin on varauduttu aiempaa paremmin. YMP-esitys sisältää investointitukia ja YMP:n työkaluissa ilmastotoimet ovat keskeiset. Komission mukaan kriisinhallinta on tärkeää, ja sato- ja tulvavakuutukset sekä muut riskienhallinnan rahoitustoimet voivat olla hyviä. On myös panostettava maaperän kuntoon, biodiversiteetin säilyttämiseen, maatalouden integrointiin luonnon kanssa sekä digitalisaatioon.

e) Unkarin, Romanian ja Slovakian maatalousministerien yhteinen kirje EU:n kauppasopimukseen liittyvistä tehokkaista suoja-toimenpiteistä (14289/25) (Kurvonon)
Unkarin tiedotusasia Unkarin, Romanian ja Slovakian puolesta

Unkari esitteli asiakohdan. Se nähdään ajankohtaisena, koska suurin osa jäsenvaltioista kannatti EU:n ja Ukrainan pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen (DCFTA) sopimusta ja koska komissio hiljattain esitti suojalauseketoimien vahvistamista MERCOSUR-sopimuksessa. Unkari on vakuuttunut, että sopimusten kumulatiiviset vaikutukset Euroopan maatalouteen ovat vakavat, tuonnin määrän ja suoja-toimien puutteen vuoksi. MERCOSUR-valtioihin ei ole maarajaa, joten Unkarin mukaan sopimus vaikuttaa koko EU:n sisämarkkinoihin. DCFTA sen sijaan vaikuttaa eniten Ukrainan rajavaltoihin, mutta se ei sisällä suojalauseketta Ukrainan rajavaltojen suojaamiseksi. Unkarin mukaan eurooppalaisia viljelijöitä on suojeltava tuonnin vaikutuksilta. Suoja-toimiksi Unkari ehdottaa automaattisia alueellisia triggeriä ja kiintiötä Ukrainan rajavaltoille. Erityisesti maissin osalta kaivataan toimia, koska maissin tuonnille on tällä hetkellä nollatulli. Unkarin mukaan Kauppasopimukset yhdistettynä riittämättömiin YMP-varoihin ovat uhkana Euroopan viljelijöille.

Muutama jäsenvaltio tiedotusasian nostaneiden jäsenvaltioiden lisäksi kannatti esitettyjä toimia ja peräänkuulutti tasapuolista kilpailua. Kauppakumppanien kanssa toivottiin yhdenmukaisia vaatimuksia tuotantostandardeille. Suojalausekkeen lisäämistä DCFTA-sopimukseen sekä kompensatiota tuottajille toivottiin. Tariffikiintiöt sokerille ja eläintuotteille nostettiin esiin eräässä puheenvuorossa.

Kauppasopimusten vaikutusten arviointia kannatettiin myös muutaman jäsenvaltion puheenvuorossa. Eräs jäsenvaltio muistutti Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) tekemästä selvityksestä kauppasopimuksen vaikutuksista.

Muutama jäsenvaltio ilmaisi tukensa Ukrainalle. Pari jäsenvaltiota muistutti maataloustuotteiden viennin olevan tärkeä tulonlähde Ukrainalle, ja siten kauppasopimuksen olevan tärkeä tapa tukea Ukrainaa. Muutama myös totesi DCFTA-sopimuksen ottavan huomioon myös EU:n jäsenvaltioiden tarpeet. Yksi jäsenvaltio totesi, ettei MERCOSURin suojalausekkeen tulisi toimia ennakkotapauksena kaikille kauppasopimuksille. Eräässä puheenvuorossa mainittiin, että EU:n vienti on suurempaa kuin tuonti, joten kansainvälisiä sääntöjä noudattavia kauppasopimuksia on tuettava. Kuitenkin bilateraalisiin kauppasuhteisiin toivottiin joustavuutta, jotta reagoitakyky poikkeustilanteisiin säilyy. Yksi jäsenvaltio toivoi Venäjän ja Valko-Venäjän tuonnille lisättävät muun muassa tariffeja.

Komissio vastasi jäsenvaltioiden puheenvuoroihin. Sen mukaan moni toimija myös Ukrainan raja-maista toivoo viennin lisäystä ja monipuolistamista. USA:n kaupan ollessa epävarmaa muitakin vientikohteita on löydettävä. EU:ssa vienti on selkeästi suurempaa kuin tuonti. Monilla sektoreilla hinnat laskevat, ja komissio näkee viennin mahdollisuutena markkinoiden tasapainottamiseen.

Komission mukaan neuvottelutulos Ukrainan kanssa on tasapainoinen ja kauppasopimus sisältää suoja-toimia. DCFTA-sopimus tuo komission mukaan ennakoitavuutta ja jatkuvuutta maataloustuotteiden markkinoille sekä lisää vientimahdollisuuksia. Ukrainalle annetut poikkeukset sen sijaan eivät koske haavoittuvimpia sektoreita. Lisäksi komission mukaan Ukraina on saanut pääsyn Mustanmeren satamiin, joiden kautta sen perinteiset vientiväylät kulkevat.

f) Lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva vuotuinen tilannekatsaus 2025 (maatalous) (14033/25) (Pennonen)
Komission tiedotusasia

Komissaari Hansen esitteli tilannekatsauksen vuoden 2025 yksinkertaistamisesta, täytäntöönpanosta ja valvonnasta. Komissaari totesi, että on saatu aikaan hyvää edistystä. Kiitti jäsenvaltioita osallisuudesta. Hansen kertoi, että on tehty stressitestejä koko maatalouspolitiikan säädännölle ja on tarkoitus helpottaa viljelijöitä ja vähentää hallinnollista taakkaa mahdollisimman pian jopa jo ensi vuoden puolella. Kertoi, että erityinen fokus on vihreässä arkkitehtuurissa. Hansen korosti komission pyrkimystä säilyttää luomutuotannon korkeat standardit ja vakaa lainsäädäntö, mutta

luomusasetukseen tullaan tekemään kohdennettuja muutoksia. Komissaari totesi, että potentiaalia on paljon ja kansallisella tasolla voidaan saavuttaa paljonkin yksinkertaistamista.

Valtuuskunnat (mukaan lukien Suomi) kiittivät komissaaria tehdystä työstä ja korostivat tärkeyttä yksinkertaistaa lainsäädäntöä ja vähentää byrokratiaa. Valtuuskunnat vetosivat komissioon, että CA-Pin Omnibus III-paketti saataisiin hyväksyttyä mahdollisimman pian, jotta käytännön toimeenpano voisi tapahtua jo ensi vuoden alusta, ja jotta viljelijät pääsisivät hyötymään muutoksista mahdollisimman pian.

Suomen puheenvuorossa todettiin yksinkertaistamisen tavoittelun olevan hyvä asia. Lisäksi Suomi korosti, että UTP-direktiivin mahdollisimman nopea päivitys ensi vuonna on erittäin tärkeä. Erityisesti Slovenia korosti tärkeyttä päästä lähemmäs yksinkertaistamista uuden monivuotisen rahoituskehityksen kautta. Italia puolestaan vastusti tietojenhallinnasta vastuussa olevan viranomaisen perustamista, sillä se aiheuttaisi taloudellishallinnollista lisätaakkaa.

Neuvosto otti tiedoksi tiedonannon esittelyn sekä jäsenvaltioiden kommentit.

g) Lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva vuotuinen tilannekatsaus 2025 (kalastus) (14087/25) (Pennonnen)
Komission tiedotusasia

Komissaari Kadis esitteli tilannekatsauksen vuoden 2025 yksinkertaistamisesta, täytäntöönpanosta ja sen valvonnasta. Kertoi, että komissio on pyrkinyt tunnistamaan ja vähentämään perusteetonta taakkaa ja samaan aikaan säilyttää korkean kunnianhimon tason, jolla voidaan varmistaa kestävä tulevaisuus. Komissaari korosti olevansa vahvasti sitoutunut komission tavoitteeseen yksinkertaistaa lainsäädäntöä. Komissaari kertoi, että kalastuksen valvonnan suhteen on käynnissä tutkimus siitä, mitä kustannuksia ja hyötyjä on. Samalla valvontaa pyritään yksinkertaistamaan digitalisaation avulla, mikä Kadisin mukaan parantaa tehokkuutta ja vähentää hallinnollista taakkaa. Tavoitteena on pyrkiä paperittomuuteen.

Komissaari kertoi, että EU:n saalistodistusjärjestelmää tehostetaan ja se digitalisoidaan täysin. Tämän toiminnan tukemiseksi komissio kehittää RecFishingiä eli EU-tason IT-järjestelmää virkistyskalastuksen saaliiden raportointiin. Kadis kertoi, että useampi rikkomusmenettely on käynnistetty laittomasta, ilmoittamattomasta ja sääntelemättömästä (LIS) kalastuksesta. Komissaari totesi, että säännöllinen tarkkailu ja arviointi mahdollistavat sen, että komissio voi puuttua laittomuuksiin heti. Komissaari kiitti tuesta ja rakentavasta yhteistyöstä.

Jäsenvaltiot puolestaan kiittivät komissaaria tehdystä työstä. Ministerit pitivät yksinkertaistamisen tavoittelemista ja hallinnollisen taakan keventämistä hyvänä. Kilpailukyvyyn lisäämisen ja yksinkertaistamisen on kuljettava käsi kädessä. Totesivat, että yksinkertaistaminen on prioriteetti ja sitä varten tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä sekä digitaalisia välineitä. Valtuuskunnat totesivat, että ovat tyytyväisiä komission puuttumiseen LIS-kalastukseen. Korostivat, että uudet velvollisuudet kalastajille eivät saa johtaa byrokratiaan. Muutama epäili, onko yksinkertaistaminen tarpeeksi tehokasta, jos se keskittyy pelkästään digitalisaatioon (Portugali ja Alankomaat).

Ranska korosti, että sääntöjä tulee laatia yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja niiden kontrollia tulee parantaa. Sääntöjen on vastattava realiteetteja ja arvoja. Irlanti totesi, että yksinkertaistamisen avainelementit liittyvät riittävään rahoitukseen ja sen saatavuuteen. Kroatia korosti, että on tärkeää, ettei yksinkertaistaminen johda avainelementtien unohtumiseen.

Suomi totesi puheenvuorossaan, että komission konkreettiset toimet edelleen puuttuvat, samaan aikaan kun muut alat etenevät komission yksinkertaistamisagendalla. Suomi toi esille muutamia käytännön yksinkertaistamistoimia. Totesi, että nykyistä EMKVR-asetusta ja laivastopolitiikan sääntöjä tulee muuttaa siten, että rahoituksella voidaan edistää kalatalouden energiasiirtymän sekä sukupolvenvaihdojen toteutumista. Lisäksi monivuotisten suunnitelmien niin sanottuun viiden prosentin säännön tulkintaerimielisyyteen tulee etsiä ratkaisu, joka tyydyttää sekä Euroopan parlamenttia että

neuvostoa. Suomi korosti myös tärkeyttä perustaa usean muun sektorin tavoin myös kalatalouteen niin sanottu sääntelyhikkalaatikko, jonka avulla voitaisiin testata alan uusia innovaatioita ja teknologisia ratkaisuja väljemmässä sääntelykehikossa. Suomi totesi myös, että EU:n kalastuksen valvonta-asetuksia tulisi yksinkertaistaa huomattavasti. Jo hyväksytyjen uusien velvoitteiden soveltamisen myöhentämisestä pitäisi pystyä sopimaan, kunnes asetuksia on saatu yksinkertaistettua.

Viro totesi, että osa uusista säännöistä rikkoo yksinkertaistamisen periaatteita ja päinvastaasti ne lisäävät hallinnollista taakkaa. Puola oli huolissaan uusien sääntöjen täytäntöönpanosta, uudet säännöt tulevat olemaan haastavia kalastajille. Myös Liettua totesi, että uudet kalastuksen valvonnan ja uuden rahoituksen sääntelyvaatimukset eivät saa tuottaa hallinnollista taakkaa. Kreikka korosti, että heille säädösten toimeenpano laivastoille aiheuttaa haasteita, sillä Kreikassa on suuri määrä pientä rannikkokalastusta. Latvia totesi, että uusia vaatimuksia on tarkasteltava huolellisesti.

Neuvosto otti tiedoksi tiedonannon esittelyn sekä jäsenvaltioiden kommentit.

h) Välittömät toimet ovat tarpeen: metsäkatoasetuksen täytäntöönpanoon liittyviin haasteisiin vastaaminen (14147/25) (Muroma)

Latvian tiedotusasia Bulgarian, Tšekin, Viron ja Puolan tukemana

Latvia esitteli asiakohdan sanoen, että vaikka Latvia tukee metsäkadon torjumisen tavoitetta, Latvia on silti huolissaan metsäkatoasetuksen kielteisistä vaikutuksista. Metsät ovat keskeinen luonnonvara. Latviassa ei ole metsäkadon vaaraa, ja metsäkatoasetuksesta seuraa ympäristöhyötyjen sijaan vain hallinnollista taakkaa. Latviassa istutetaan metsää vuosittain noin kuuden tuhannen hehtaarin alalle ja Latvia on yksi maista, joissa metsäalueet ovat kaksinkertaistuneet. Aiemmin metsää oli 26 prosenttia Latvian pinta-alasta, ja nyt metsää on yli 50 prosenttia koko maan pinta-alasta. Latvia huomautti, että metsäkatoasetuksen toimeenpanossa keskeinen EU:n laajuinen tietojärjestelmä ei ole vielä teknisesti valmis. Komission uusi ehdotus, jossa asetuksen toimeenpanoa lykätään osittain, on Latvian mukaan askel oikeaan suuntaan, muttei riitä. Latvian mukaan asetukseen tarvitaan 0-riskiluokka ja Latvia vaatii, että metsäkatoasetuksen toimeenpanoa lykätään kokonaisuudessaan vuodella. Latvia toteaa, että ehdotuksesta tarvitaan myös vaikutusarviointi.

Keskustelussa Latvian lisäksi 21 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Jäsenvaltiot toivottivat osittaisen toimeenpanon lykkäyksen tervetulleeksi, mutta suurin osa piti osittaista lykkäystä silti riittämättömänä. Suurin osa jäsenvaltioista piti metsäkatoasetuksen toimeenpanon lykkäämistä vuodella tarpeellisenä toimenpiteenä kaikille toimijoille, eli pienten yritysten lisäksi myös suurille ja keskisuurille yrityksille. Toimeenpanon lykkäämisen lisäksi jäsenvaltiot toivat esiin myös toiveita asetuksen sisällön yksinkertaistamisesta. Muutama jäsenvaltio nosti esimerkiksi esiin pitävänsä nollariskiluokkaa tarpeellisenä. Osa jäsenvaltioista toi esiin huolia kilpailukyvyn heikkenemisestä ja tuotannon siirtymisestä EU:n ulkopuolelle, mikäli toimeenpanoa ei lykätä ja mikäli metsäkatoasetusta ei yksinkertaisteta. Jäsenvaltiot toivat myös esiin huolia hallinnollisen taakan kasvusta. Puheenvuoron pitäneet jäsenvaltiot olivat lähes yksimielisiä asetuksen toimeenpanon lykkäyksen tarpeesta, mutta pari jäsenvaltiota piti puheenvuoron, jossa pidettiin komission esitystä sopivana tapana edetä.

Suomi nosti esiin huolen hallinnollisesta taakasta ja aikataulusta. Suomi toi esiin, että aikataulu on erittäin tiukka monille keskisuurille ja suurille yrityksille, erityisesti niille, jotka olivat odottaneet selkeää lykkäystä komission aiemmin ilmoittaman perusteella. Aikataulu tuo myös haasteita kansalliseen täytäntöönpanoon, koska tarvittavien kansallisten lakimuutosten tekeminen vuoden vaihteen mennessä on haastavaa.

Komissaari Kadis vastasi jäsenvaltioille, että tuntee jäsenvaltioiden huolenaiheet hyvin. Neuvoston kokousta edeltävällä viikolla komissio on antanut ehdotuksen, jolla voidaan komission mukaan varmistaa metsäkatoasetuksen tehokas täytäntöönpano. Ehdotuksen tavoitteena on vähentää tietojärjestelmään kohdistuvaa painetta, jotta tietojärjestelmä toimii tarkoituksenmukaisella tavalla. Tavoitteena on myös vähentää toimijoiden hallinnollista taakkaa vaarantamatta kuitenkaan asetuksen tavoitteita. Komissio ehdottaa räätälöityä yksinkertaistamista asianmukaisen huolellisuuden

ilmoituksiin. Vaatimusten ulkopuolelle jätettäisiin mikro- ja pientuottajat, jotka myyvät tuotteita suoraan Euroopan markkinoille. Näiden toimijoiden tulee tehdä yksinkertainen raportointi yhden kerran ja kun tieto on tietojärjestelmässä, toimijoiden ei tarvitse tehdä mitään EU:n tietojärjestelmässä itse, mikä vähentää hallinnollista taakkaa. Komissio ehdottaa kuuden kuukauden kevennetyn valvonnan ja täytäntöönpanon soveltamisen ajanjaksoa kesäkuuhun 2026 saakka. Mikro- ja pientuottajat hyötyvät komission ehdotuksen mukaisesta pidemmästä siirtymästä vuoden 2026 loppuun. Asetus voisi tulla näillä yksinkertaistuksilla voimaan, ja voitaisiin panna täytäntöön. On vain pari kuukautta aikaa siihen, kun metsäkatoasetus täytyisi toimeenpanna. Mikäli yhteisymmärrystä ei saada aikaan, nykyinen teksti siirtyy täytäntöönpanoon joulukuun lopussa.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn.

i) Korkeapatogeeninen lintuinfluenssa (HPAI) Saksassa (14539/25) (Pennonen)
Saksan tiedotusasia

Saksa tiedotti tausta-asiakirjan mukaisesti neuvoston julkiseen keskusteluun korkeapatogeenisen lintuinfluenssan (HPAI) nopeasta leviämisestä Saksassa. Syyskuun 2025 alusta lähtien on todettu yhteensä 25 siipikarjatapausta 8 liittovaltion alueella ja 46 tapausta luonnonvaraisissa linnuissa 8 liittovaltion alueella. Lokakuussa kehitys on kiihtynyt voimakkaasti. Taudinpurkaukset vaikuttavat muniviin kanoihin, kalkkunoihin, ankkoihin ja hanhiin. Lisäksi tänä vuonna tauti koskettaa voimakkaasti myös kurkia. Kaikki tartunnan saaneet eläimet teurastetaan sovellettavien oikeudellisten vaatimusten mukaisesti. Friedrich-Loeffler-Instituten riskinarviointi osoitti, että taudin leviämiskirsi Saksassa sijaitseville siipikarjatilaille villilintujen välityksellä on suuri. Saksa totesi, että bioturvallisuustoimenpiteiden noudattamisen jatkaminen on ensiarvoisen tärkeää. Saksan viranomaiset ovat perehtyneet tarvittaviin valvontatoimenpiteisiin ja hallitsevat ne hyvin. Koska muuttolintujen lentoreitit usein ylittävät maiden rajat, on tehtävä yhteistyötä bioturvallisuuden ylläpitämiseksi.

Espanja tuki Saksaa ja totesi, että taudin leviäminen vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin. ES kertoi, että ovat testanneet valtavan määrän lintuja ja munia. Espanja korosti, että turvallisuustoimenpiteet on taattava ja on lisättävää villilintujen tarkkailua. Unkari käytti myös puheenvuoron ja oli samaa mieltä siitä, että taudin leviäminen saattaa aiheuttaa suurta vahinkoa. Totesi, että on uusia haasteita edessä, joihin tarvitaan uusia tehokkaita toimia, kuten rokotteita sekä kaupan- ja tuotantoesteiden poistamista.

Komission edustaja komissaari Costas Kadis totesi lintuinfluenssan olevan jatkuva huolen aihe EU:ssa, koska sillä on vaikutuksia niin eläinterveyteen, talouteen kuin myös ihmisten terveyteen. Komissio on pyrkinyt tiedepohjaisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen ehkäisemiseksi. Komissio rohkaisi jäsenvaltioita ottamaan käyttöön rokotuksen lisäkeinona bioturvan lisäksi taudin leviämisen ehkäisemiseen ja totesi, että osa maista ovat jo ottaneet sen käyttöön. Komissio korosti, että rokotusta on käytettävä tiukasti bioturvallisuuden vaatimusten mukaisesti. Bioturvan ylläpitoa on myös tehokkaasti valvottava. Komissio totesi olevansa sitoutunut moderneihin ja kestäviin toimenpiteisiin taudin torjumiseksi.

Neuvosto otti tiedoksi tiedonannon esittelyn sekä jäsenvaltioiden kommentit.

Suomen edustajat

Ministeri Essayah, ea Mattila, Kaila, Lampinen, Bondestam, Muroma (MMM); Fant (VNK); Hirvonen, Kallio, Valonen, Ratasvuori, Pennonen, Essalih, Yasat, Juhola (EUE)

Asiakirjat

Lueteltu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -